

Organizacija provoza robe preko teritorija Republike Hrvatske

Dorosulić, Matija

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Transport and Traffic Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:119:186666>

Rights / Prava: [In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-19**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Transport and Traffic Sciences -
Institutional Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI**

Matija Dorosulić

**ORGANIZACIJA PROVOZA ROBE PREKO TERITORIJA
REPUBLIKE HRVATSKE**

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2020.

Zagreb, 13. ožujka 2020.

ZAVRŠNI ZADATAK br. 5541

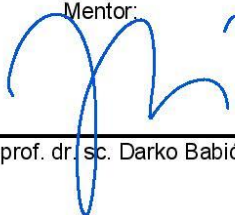
Pristupnik: **Matija Dorosulić (0135245587)**
Studij: Inteligentni transportni sustavi i logistika
Smjer: Logistika

Zadatak: **Organizacija provoza robe preko teritorija Republike Hrvatske**

Opis zadatka:

Provoz je carinsko sredstvo raspoloživo gospodarskim subjektima koji robu prevoze preko granica ili državnih područja, u načelu bez plaćanja davanja, kada roba ulazi u (ili napušta) područje i na taj način zahtijeva samo jednu (konačnu) carinsku formalnost. U usporedbi sa situacijom opisanom u prvom odlomku, provozom se osigurava administrativno jednostavan i financijski povoljan postupak za prijevoz robe preko carinskih područja. Provoz je osobito važan za Uniju, u kojoj je jedinstveno carinsko područje povezano s mnoštvom fiskalnih područja: roba se u provozu može kretati od točke ulaska u Uniju do točke krajnjeg odredišta gdje se, po završetku provoza, izvršavaju carinske i lokalne fiskalne obveze i gdje se roba pušta u slobodan promet ili stavlja u drugi carinski postupak s odgodom. Zadatak završnog rada je pojasniti slobodno kretanje robe po teritoriju EU (uključujući RH), kao i način provoza robe iz EU u treće zemlje. Nadalje potrebno je analizirati potrebnu transportnu provoznu dokumentaciju te navesti promjer provoza robe preko teritorija Republike Hrvatske. Također potrebno se osvrnuti i na NCTS provozni postupak.

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Darko Babić

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti

ZAVRŠNI RAD

**ORGANIZACIJA PROVOZA ROBE PREKO TERITORIJA
REPUBLIKE HRVATSKE
ORGANIZATION OF TRANSPORT OF GOODS THROUGH
THE TERRITORY OF REPUBLIC OF CROATIA**

Mentor: izv.prof.dr.sc. Darko Babić

Student: Matija Dorosulić, 0135245587

Zagreb, kolovoz 2020.

SAŽETAK

Provoz, uz uvoz i izvoz predstavlja jednu od najbitnijih uloga u prijevozu robe. Provedba provoza na međunarodnom i domaćem prostoru je neizvediva bez prateće dokumentacije. Špediter je tvrtka ili fizička osoba koja pronalazi optimalno prijevozno rješenje te organizira prijevoz robe. Špediteri su preuzeli vodeću ulogu u suzbijanju problema prijevoznih tvrtki sa carinskim sustavom, gdje zahvaljujući ekonomiji obujma efikasnije iskorištavaju kapacitete, a zahvaljujući iskustvu, stručnosti i poznavanju dokumentacije ubrzavaju provoz te omogućuju da se prijevoz odvija bez zastoja. Najvažnije dokumente u prijevozu predstavljaju ugovori o prijevozu, a to su teretni list AWB u zračnom prijevozu, teretni list CMR u cestovnom prijevozu, teretni list CIM u željezničkom prijevozu i brodska teretnica, eng. *Bill of Lading* - B/L, odnosno teretnica, njem. *Ladeschein* u pomorskom prijevozu i unutarnjoj plovidbi, respektivno. Provozni procesi se oslanjaju na papirnatu dokumentaciju, no napretkom tehnologije i tehnoloških trendova postupno se uvode njihove elektronske inačice.

KLJUČNE RIJEČI: Prijevozna logistika, špediter, dokumentacija

SUMMARY

Transit, along with import and export, is one of the most important roles in the transport of goods. The execution of transport on international and domestic territories is not feasible without the accompanying documentation. Freight Forwarder is a company or a person who finds optimal transport solution, organizes goods transport. Forwarding agents have taken on the leading role in organizing cargo transport services where, thanks to economies of scale, they use their own or rented transport capacities more efficiently. Also, thanks to the experience, expertise and knowledge of the documentation they speed up shipping and allow transportation to be carried out without delays. The most important documents in cargo transport are contracts of carriage, which are AWB in air transport, CMR in road transport, CIM in rail transport and Bill of Lading - B/L in maritime transport. Even though transport processes rely on paperwork, with advancement of technology, their electronic versions are gradually introduced.

KEY WORDS: Transport logistics, Forwarding agent, documentation

Sadržaj

1. UVOD	1
2. DEFINICIJA PROVOZA ROBE	2
2.1. Vrste provoznih postupaka	4
2.2. Novi kompjuterizirani provozni sustav (NCTS)	7
3. SLOBODNO KRETANJE ROBE PO TERITORIJU EU	10
4. PROVOZ ROBE IZ EU U TREĆE ZEMLJE	12
4.1. Postupak provoza robe od Njemačke do Turske	12
4.2. Kronološki redosljed unosa podataka u sustav (kamionski provoz):	13
4.3. Primjer provozne T2 deklaracije	14
5. PREGLED POPRATNE DOKUMENTACIJE ZA SVE VRSTE PROVOZA KROZ RH. ..	16
5.1. Dokumenti i konvencije u cestovnom prometu	16
5.2. Dokumenti i konvencije u željezničkom prometu	19
5.3. Dokumenti i konvencije u zračnom prometu	22
5.4. Dokumenti i konvencije u vodnom prometu	24
6. PRIMJER PROVOZA ROBE VLAKOM OD TERMINALA DO ODREDIŠTA	26
6.1. Postupak provoza robe po teritoriju RH	26
6.2. Kronološki redosljed unosa podataka u sustav (provod vlakom)	28
7. ZAKLJUČAK	34
Popis literature	35
Popis slika	36

1. UVOD

Završni rad započinje sa poglavljem Definicija provoza robe gdje se prikazuju temeljne teorijske postavke provoza, vrste provoza i sustav u kojemu se provoz izrađuje. Glavni cilj ovog rada je prikazati jedan od najvažnijih poslova špeditera i ulogu špeditera koju oni imaju na tržištu prijevoznih kapaciteta. Uloga špeditera ilustrirana je primjerom organizacije i provedbe provoza po teritoriju Republike Hrvatske. Uz provoz robe preko kompjuteriziranog sustava (NCTS) pobližnje će biti opisani i neki od suvremenih načina provoza kao što su ATA karnet i TIR karnet. Zatim slijedi poglavlje Slobodno kretanje robe po teritoriju EU. U tom poglavlju doznajemo što je to roba Unije te na koji se način ona slobodno kreće po teritoriju Unije. Važno je spomenuti kako se u carinskom smislu roba uopće može kretati uzimajući u obzir status robe. Sljedeće poglavlje Provoz robe iz EU u treće zemlje prikazuje načine i pravila kretanja robe van granica Europe Unije. Kroz primjer provoza europske robe (T2) iz Njemačke do Turske pobližnje ću objasniti rutu od polazne carine pa sve do odredišne u kombinaciji sa svom pratećom dokumentacijom. Korištenje popratnih dokumenata u svim postupcima posljedica je sljedeće teme Pregled popratne dokumentacije za sve vrste provoza kroz RH. Kao što imamo različite oblike odnosno module transporta tako za njih vrijede različiti dokumenti i konvencije koji će u ovom poglavlju biti dodatno objašnjeni i prikazani. Nakon pojašnjenih dokumenata u sljedećem poglavlju Primjer provoza robe vlakom od terminala do odredišta prikazati ćemo cijeli put robe na teritoriju RH u multimodalnom transportu. Uslijed zanimljivom primjeru složenog transporta i objašnjenju njegove rute predočena će biti cijela “studija slučaja“ kroz svu popratnu dokumentaciju i procese. Rad završava zaključkom u kojem su sažete najvažnije spoznaje dobivene u radu, razlozi pisanja i istraživanja o ovoj temi.

U uvodnom dijelu smatram da je važno spomenuti definiciju carinskih postupaka te kako ih razlikujemo. Roba se stavlja u carinski postupak carinskom deklaracijom te njeno deklariranje može biti usmeno ili pismenim putem.

Carinski postupci:

- uvoz (puštanje robe u slobodan promet),
- posebni postupci:
- provoz: unutarnji provoz T2, vanjski provoz T1
- posebna uporaba: privremeni uvoz, uporaba u posebne svrhe
- prerada: unutarnja proizvodnja, vanjska proizvodnja
- smještaj: smještaj u carinsko skladište, smještaj u slobodnu zonu
- izvoz

2. DEFINICIJA PROVOZA ROBE

Provoz je carinsko sredstvo raspoloživo gospodarskim subjektima koji robu prevoze preko granica ili državnih područja, u načelu bez plaćanja davanja, kada roba ulazi u (ili napušta) područje i na taj način zahtijeva samo jednu (konačnu) carinsku formalnost. U usporedbi sa situacijom opisanom u prvom odlomku, provozom se osigurava administrativno jednostavan i financijski povoljan postupak za prijevoz robe preko carinskih područja. Provoz je osobito važan za Uniju, u kojoj je jedinstveno carinsko područje povezano s mnoštvom fiskalnih područja. Roba se u provozu može kretati od točke ulaska u Uniju do točke krajnjeg odredišta gdje se, po završetku provoza, izvršavaju carinske i lokalne fiskalne obveze i gdje se roba pušta u slobodan promet ili stavlja u drugi carinski postupak s odgodom.

Provozni postupak (T1 i T2) u načelu odražava status robe koja se prevozi. Postupak vanjskog provoza Unije (T1) primjenjuje se uglavnom na kretanje robe koja nije roba Unije. Njime se obustavljaju uvozne carine, ostala davanja i mjere trgovinske politike dok roba ne stigne na svoje odredište u Uniji. Postupak unutarnjeg provoza Unije (T2) primjenjuje se na kretanje robe Unije od jedne točke na drugu unutar carinskog područja Unije, a prolazi kroz zemlju ili područje izvan tog područja bez bilo kakve promjene njezina carinskog statusa. Postupak unutarnjeg provoza Unije primjenjuje se i u slučaju kretanja robe iz Unije u zemlju zajedničkog provoza i kada postupak provoza prati postupak izvoza. Roba se prilikom puštanja u slobodni promet pušta pod izuzećem ili uz smanjenju stopu carine radi njezine posebne uporabe; Roba je pod carinskim nadzorom sve dok se roba ne koristi u svrhe koje su utvrđene za primjenu izuzeća od carine ili smanjene stope carine (ako se ne koristi nastaje carinski dug). U postupku privremenog uvoza, roba koja nije roba Unije, namijenjena za ponovni izvoz, može podlijegati posebnoj uporabi na carinskom području Unije, s potpunim ili djelomičnim oslobođenjem od uvozne carine, a da ne podliježe drugim davanjima i mjerama trgovinske politike. Iznos uvoznih carina koji se plaća za robu stavljenju u postupak privremenog uvoza s djelomičnim oslobođenjem od uvoznih carina, određuje se u visini od 3% za svaki mjesec ili dio mjeseca tijekom kojeg se roba nalazila u postupku privremenog uvoza sukladno Konvenciji, roba se može privremeno uvesti s potpunim ili djelomičnim oslobođenjem. Potpuno oslobođenje robe obuhvaćenima Aneksima Konvencije, osim Aneksa E, djelomično oslobođenje za robu koja ne ispunjava uvjete za odobrenje PU s potpunim oslobođenjem (ATA KARNET). Privremeni uvoz se obično smatra završenim kad se proizvodi (uključujući i prijevozna sredstva), za koje je odobren privremeni uvoz, ponovno izvezu. U postupku unutarnje proizvodnje može se koristiti roba koja nije roba Unije, na carinskom području Unije,

u jednoj ili više proizvodnih radnji. Proizvodne radnje: obrada robe (uključujući postavljanje, sastavljanje ili ugradnju u drugu robu), prerada robe, uništenje robe, popravak robe (uključujući obnavljanje ili osposobljavanje), korištenje robe koja se neće nalaziti u prerađenim proizvodima, ali koja omogućava ili olakšava proizvodnju tih proizvoda. U postupku vanjske proizvodnje roba Unije može se privremeno izvesti iz carinskog područja Unije kako bi se obavile proizvodne radnje carinskog područja. Roba koja nije roba Unije može, dok ostaje u slobodnoj zoni, biti puštena u slobodni promet ili stavljena u postupak unutarnje proizvodnje, postupak privremenog uvoza ili postupak uporabe u posebne svrhe, pod uvjetima koji se utvrđuju za te postupke (podnosi se carinska deklaracija, zahtjev carinskim tijelima, donosi se odluka ovisno o vrsti postupka. Smještaj robe u slobodnu zonu je carinski postupak. Carinsko je skladište svako mjesto koje odobri carinarnica i koje je pod carinskim nadzorom, tako da se roba može smjestiti u skladu s propisanim uvjetima. Izvozni postupak omogućuje da roba Zajednice napusti carinsko područje Zajednice. Prilikom izvoznog postupaka slobodne zone su dijelovi carinskog područja Unije ili prostora koji se nalaze na tom području i odijeljeni su od ostalog te se primjenjuju se izvozne formalnosti uključujući mjere trgovinske politike i izvozne carine ako su propisane. Roba Unije koja se iznosi iz carinskog područja stavlja se u postupak izvoza uz izuzetak:

- robe u postupku vanjske proizvodnje,
- postupku unutarnjeg provoza,
- kretanje robe koje ima status robe zajednice izvan carinskih postupaka.¹²

¹https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure//Uputa_6.16_provot_Unije_i_zajednicki_provoz.pdf

² Europska komisija: Priručnik o provožu, Bruxelles, 27. travnja 2016

2.1. Vrste provoznih postupaka

Provozne postupke možemo razvrstati prema:

- Novi kompjuterizirani provozni sustav (NCTS)
- Provoz prema TIR karnetu
- Provoz prema ATA karnetu
- Rajnski manifest
- Postupak kretanja NATO-a

Rajnski manifest odnosi se na prijevoz robe koja nije roba Unije vodenim putovima prema rijeci Rajni i njezvim pritocima.

Postupak kretanja NATO-a odnosi se na robu koja se prevozi snagama NATO-a.

Za razliku od zajedničkog provoznog postupka i postupka provoza Unije, postupak TIR provodi se u skladu s međunarodnim sustavom jamstava utemeljenem na lancu jamstvenih usluga.

Postupak ATA karnet sličan je postupku TIR, ali je ograničen na određene vrste robe, te se koristi za isključivo za privremeni uzvoz ili izvoz robe.

ATA KARNET

ATA karnet je jednostavan međunarodni carinski dokument koji se koristi za pojednostavljenje privremenog uvoza u stranu zemlju. Ata Karnet je dokument kojeg izdaje Hrvatska Gospodarska komora. Važeće vrijeme dokumenta je jedna godina. Ključna uloga ATA KARNETA je privremeni uvoz određenih kategorija robe bez popunjavanja nacionalnih carinskih isprava, plaćanja carine i PDV-a ili polaganja depozita.

Ono se odnosi prvenstveno na:

- privremeni uvoz uzoraka,
- privremeni uvoz stručne opreme,
- privremeni uvoz robe namijenjene izložbama, sajmovima, kongresima i sličnim manifestacijama.

Issuing Association Association émettrice		INTERNATIONAL GUARANTEE CHAIN CHAÎNE DE GARANTIE INTERNATIONALE																																																																																		
A.T.A. CARNET / CARNET A.T.A. FOR TEMPORARY ADMISSION OF GOODS POUR L'ADMISSION TEMPORAIRE DES MARCHANDISES <small>CUSTOMS CONVENTION ON THE A.T.A. CARNET FOR THE TEMPORARY ADMISSION OF GOODS CONVENTION DOUANIÈRE SUR LE CARNET A.T.A. POUR L'ADMISSION TEMPORAIRE DES MARCHANDISES CONVENTION ON TEMPORARY ADMISSION / CONVENTION RELATIVE À L'ADMISSION TEMPORAIRE</small>																																																																																				
<small>(Before completing the Carnet, please read Notes on cover page 1 / Avant de remplir le carnet, lire la notice en page 1 de la couverture)</small>																																																																																				
ATA CARNET ATA	A. HOLDER AND ADDRESS / Titulaire et adresse	G. FOR ISSUING ASSOCIATION USE / Réserve à l'association émettrice FRONT COVER / Couverture																																																																																		
	B. REPRESENTED BY * / Représenté par *	a) CARNET No. Carnet N° IL																																																																																		
	C. INTENDED USE OF GOODS / Utilisation prévue des marchandises	b) ISSUED BY / Délivré par																																																																																		
		c) VALID UNTIL / Valable jusqu'au																																																																																		
		year / année month / mois day (inclusive) / jour (inclus)																																																																																		
F. This Carnet may be used in the following countries / Customs territories under the guarantee of the associations listed on page four of the cover / Ce carnet est valable dans les pays/territoires douaniers ci-après, sous la garantie des associations reprises en page quatre de la couverture :																																																																																				
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>ALGERIA (DZ)</td> <td>KOREA (REP. OF) (KR)</td> <td>TURKEY (TR)</td> </tr> <tr> <td>ANDORRA (AD)</td> <td>LATVIA (LV)</td> <td>TURKEY (TR)</td> </tr> <tr> <td>AUSTRALIA (AU)</td> <td>LEBANON (LB)</td> <td>UNITED KINGDOM (GB)</td> </tr> <tr> <td>AUSTRIA (AT)</td> <td>LITHUANIA (LT)</td> <td>UNITED STATES (US)</td> </tr> <tr> <td>BELGIUM (LUXEMBOURG) (BE)</td> <td>FORNBERG YUGOSLAV</td> <td></td> </tr> <tr> <td>BULGARIA (BG)</td> <td>REPUBLIC OF MACEDONIA (MK)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>CANADA (CA)</td> <td>MALAYSIA (MY)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>CHINA (CN)</td> <td>MALTA (MT)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>CROATIA (HR)</td> <td>MAHRETES (MA)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>CYPRUS (CY)</td> <td>MOROCCO (MA)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>CZECH REPUBLIC (CZ)</td> <td>NETHERLANDS (NL)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>DENMARK (DK)</td> <td>NEW ZEALAND (NZ)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ESTONIA (EE)</td> <td>NORWAY (NO)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>FINLAND (FI)</td> <td>POLAND (PL)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>FRANCE (FR)</td> <td>PORTUGAL (PT)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>GERMANY (DE)</td> <td>ROMANIA (RO)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>GHANATA (GH)</td> <td>RUSSIA (RU)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>GREECE (GR)</td> <td>SENEGAL (SN)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HONG KONG, CHINA (HK)</td> <td>SINGAPORE (SG)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HUNGARY (HU)</td> <td>SLOVAK REPUBLIC (SK)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ICELAND (IS)</td> <td>SLOVENIA (SI)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>INDIA (IN)</td> <td>REPUBLIC OF SOUTH AFRICA (ZA)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>IRELAND (IE)</td> <td>SPAIN (ES)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ISRAEL (IL)</td> <td>SRI LANKA (LK)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ITALY (IT)</td> <td>SWEDEN (SE)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>JORDAN (JO)</td> <td>SWITZERLAND (CH)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>JAPAN (JP)</td> <td>THAILAND (TH)</td> <td></td> </tr> </table>				ALGERIA (DZ)	KOREA (REP. OF) (KR)	TURKEY (TR)	ANDORRA (AD)	LATVIA (LV)	TURKEY (TR)	AUSTRALIA (AU)	LEBANON (LB)	UNITED KINGDOM (GB)	AUSTRIA (AT)	LITHUANIA (LT)	UNITED STATES (US)	BELGIUM (LUXEMBOURG) (BE)	FORNBERG YUGOSLAV		BULGARIA (BG)	REPUBLIC OF MACEDONIA (MK)		CANADA (CA)	MALAYSIA (MY)		CHINA (CN)	MALTA (MT)		CROATIA (HR)	MAHRETES (MA)		CYPRUS (CY)	MOROCCO (MA)		CZECH REPUBLIC (CZ)	NETHERLANDS (NL)		DENMARK (DK)	NEW ZEALAND (NZ)		ESTONIA (EE)	NORWAY (NO)		FINLAND (FI)	POLAND (PL)		FRANCE (FR)	PORTUGAL (PT)		GERMANY (DE)	ROMANIA (RO)		GHANATA (GH)	RUSSIA (RU)		GREECE (GR)	SENEGAL (SN)		HONG KONG, CHINA (HK)	SINGAPORE (SG)		HUNGARY (HU)	SLOVAK REPUBLIC (SK)		ICELAND (IS)	SLOVENIA (SI)		INDIA (IN)	REPUBLIC OF SOUTH AFRICA (ZA)		IRELAND (IE)	SPAIN (ES)		ISRAEL (IL)	SRI LANKA (LK)		ITALY (IT)	SWEDEN (SE)		JORDAN (JO)	SWITZERLAND (CH)		JAPAN (JP)	THAILAND (TH)	
ALGERIA (DZ)	KOREA (REP. OF) (KR)	TURKEY (TR)																																																																																		
ANDORRA (AD)	LATVIA (LV)	TURKEY (TR)																																																																																		
AUSTRALIA (AU)	LEBANON (LB)	UNITED KINGDOM (GB)																																																																																		
AUSTRIA (AT)	LITHUANIA (LT)	UNITED STATES (US)																																																																																		
BELGIUM (LUXEMBOURG) (BE)	FORNBERG YUGOSLAV																																																																																			
BULGARIA (BG)	REPUBLIC OF MACEDONIA (MK)																																																																																			
CANADA (CA)	MALAYSIA (MY)																																																																																			
CHINA (CN)	MALTA (MT)																																																																																			
CROATIA (HR)	MAHRETES (MA)																																																																																			
CYPRUS (CY)	MOROCCO (MA)																																																																																			
CZECH REPUBLIC (CZ)	NETHERLANDS (NL)																																																																																			
DENMARK (DK)	NEW ZEALAND (NZ)																																																																																			
ESTONIA (EE)	NORWAY (NO)																																																																																			
FINLAND (FI)	POLAND (PL)																																																																																			
FRANCE (FR)	PORTUGAL (PT)																																																																																			
GERMANY (DE)	ROMANIA (RO)																																																																																			
GHANATA (GH)	RUSSIA (RU)																																																																																			
GREECE (GR)	SENEGAL (SN)																																																																																			
HONG KONG, CHINA (HK)	SINGAPORE (SG)																																																																																			
HUNGARY (HU)	SLOVAK REPUBLIC (SK)																																																																																			
ICELAND (IS)	SLOVENIA (SI)																																																																																			
INDIA (IN)	REPUBLIC OF SOUTH AFRICA (ZA)																																																																																			
IRELAND (IE)	SPAIN (ES)																																																																																			
ISRAEL (IL)	SRI LANKA (LK)																																																																																			
ITALY (IT)	SWEDEN (SE)																																																																																			
JORDAN (JO)	SWITZERLAND (CH)																																																																																			
JAPAN (JP)	THAILAND (TH)																																																																																			
<small>The holder of this Carnet and his representative will be held responsible for compliance with the laws and regulations of the country / Customs territory of departure and the countries / Customs territories of importation. / A charge pour le titulaire et son représentant de se conformer aux lois et règlements du pays/territoire douanier de départ et des pays/territoires douaniers d'importation.</small>																																																																																				
TO BE RETURNED TO THE ISSUING CHAMBER IMMEDIATELY AFTER USE À RETOURNER À LA CHAMBRE IMMÉDIATEMENT APRÈS UTILISATION	H. CERTIFICATE BY CUSTOMS AT DEPARTURE Attestation de la douane, au départ		I. Signature of authorised official and issuing Association stamp / Signature du délégué et l'imbré de l'association émettrice																																																																																	
	a) Identification marks have been affixed as indicated in column 7 against the following items No(s), at the General List Après les marques d'identification mentionnées dans la colonne 7 en regard du (des) numéro(s) d'ordre suivant(s) de la liste générale		Place and Date of Issue (year/month/day) Lieu et date d'émission (année/mois/jour)																																																																																	
	b) GOODS EXAMINED * / Vérifié les marchandises * Yes / Oui No / Non																																																																																			
	c) Registered under Reference No. * Enregistré sous le numéro *		X Signature of Holder / Signature du titulaire																																																																																	
d) _____																																																																																				
Customs Office : Place Date (year/month/day) Signature and Stamp Bureau de douane : Lieu Date (année/mois/jour) Signature et timbre																																																																																				
<small>* If applicable / *S'il y a lieu</small>																																																																																				

Slika 1 ATA KARNET

Izvor : <https://www.prometna-zona.com/ata-karnet/> (21.08.2020.)

TIR KARNET

TIR KARNET je dokument kojeg izdaje udruga cestovnih prijevoznika – Transport Commerce. U današnje kompjuterizirano vrijeme nije najčešći oblik dokumenta kojim se pojednostavljaju carinske formalnosti. Poseban je obrazac koji obično sadrži 4, 6, 14 ili 20 listova, a koristi se za provedbu postupka TIR. Svaki TIR KARNET sadrži u sebi „KUPON“ (*voucher, volet*) koji se odvaja iz kompleta. Trajni dio lista koji ostaje u kompletu TIR naziva se „TALON“ (*souche, counterfoil*), kuponi i taloni međusobno su odvojeni perforacijom tako da se kupon lako može odvojiti od talona u međunarodnom transportu robe.

IRU Union Internationale des Transports Routiers

CARNET TIR *

4 volets XC38000000

1. *Veuillez noter sous les charges par le transit de douane de l'Union (en douane)*
Call for the perception of goods in the Customs office of departure and/or including

2. *Départ par*
Issued by

3. *Destination*
Place

4. *Signature du dépositaire de l'opération*
Signature of the holder of the operation
Signature of the holder of the operation when called and name of the company

5. *Signature du destinataire*
Signature of the recipient of the goods of the international transport

6. *Page de départ*
Country of origin of departure (*)

7. *Page de destination*
Country of destination of destination (*)

8. *Point d'entreposage des marchandises*
Warehouse (Name of road vehicle) (*)

9. *Catégorie de véhicule du point d'entreposage des marchandises (*)*
Category of vehicle of road vehicle (Name and date) (*)

10. *Point d'entreposage des marchandises*
Warehouse (Name of destination) (*)

11. *Signature du titulaire*
Signature of the carnet holder

(*) Référez-vous au règlement de l'Union internationale des Transports Routiers

Le présent carnet est régi par le Règlement de l'Union internationale des Transports Routiers (Carnet TIR) adopté le 20 septembre 1975, amendé par le Règlement de l'Union internationale des Transports Routiers (Carnet TIR) adopté le 17 février 2003, et par le Règlement de l'Union internationale des Transports Routiers (Carnet TIR) adopté le 17 février 2003.

Slika 2 TIR KARNET obrazac

Izvor : <https://www.prometna-zona.com/tir-karnet/> (17.08.2020.)

2.2. Novi kompjuterizirani provozni sustav (NCTS)

U današnje užurbano vrijeme, carinske uprave se moraju prilagoditi potrebama trgovine na brz i prilagodljiv način i pratiti stalne promjene u poslovnom okruženju. NCTS je uveden prije više godina kao alat za upravljanje provoznim sustavom i njegov nadzor. Takvim se sustavom, utemeljenim na tehnikama elektroničke obrade podataka, jamči učinkovitije upravljanje nego sustavom u papirnatom obliku. Glavni ciljevi NCTS-a su:

- poboljšati učinkovitost i djelotvornost provoznih postupaka,
- poboljšati sprečavanje i otkrivanje prijevara,
- ubrzati transakcije koje se obavljaju u postupku provoza i omogućiti njihovu sigurnost,
- ušteda vremena,
- smanjena troškova za gospodarstvenike.

NCTS se u načelu obvezno upotrebljava i za postupak vanjskog i postupak unutarnjeg provoza Unije te za zajednički postupak provoza (osim pojednostavnjenja koja se odnose na određene načine prijevoza, postupak osiguravanja kontinuiteta poslovanja i za putnike koji u određenim situacijama mogu upotrebljavati deklaracije u papirnatom obliku).

2.3. Osnovni pojmovi

Carinski dug: obveza određene osobe da za određenu osobu plati propisima utvrđenu svotu uvozne carine (uvozni carinski dug) ili izvozne carine (izvozni carinski dug). Carinski dug uključuje i PDV.

Fakturna vrijednost: vrijednost koju su ugovorili kupac i ugovaratelj za kupoprodaju robe

Carinska vrijednost: temelji se na WTO Sporazumu o carinskoj vrijednosti i daleko je kompleksnija od fakturne vrijednosti zato što pored vrijednosti robe iz računa i troškova dopreme do mjesta isporuke može isključivati i isključivati i druge propisane troškove.

Glavni obveznik: osoba koja ili u čije se ime podnosi zajednička provozna deklaracija

Prateća provozna isprava (PPI): isprava koja se ispisuje iz informacijskog sustava temeljem podataka iz provozne deklaracije i prati robu do određenošnog carinskog ureda.

Prateća provezno sigurnosna isprava (PPSI): isprva koja se ispisuje iz informacijskog sustava temeljem podataka iz provezne deklaracije i sigurnosnih podataka i prati robu do odredišnog carinskog ureda.

Otpremni carinski ured je carinski ured u kojem se prihvaćaju deklaracije temeljem kojih se robu stavlja u zajednički provezni postupak.

Provezni carinski ured: carinski ured na točki izlaska robe iz Zajednice kada pošiljka tijekom postupka proveza napušta carinsko područje Zajednice preko granice države EU i treće zemlje i ili carinski ured na točki ulaska u carinsko područje zajednice pošiljke koja je u postupku proveza prevezena preko carinskog područja.

Treća zemlja označava svaku zemlju ili teritorij izvan carinskog područja EU.

Korisnik postupka proveza: osoba koja podnosi proveznu deklaraciju ili u čije ime se ta deklaracija podnosi.

Glavni obveznik: zastupnik klijenta u čije se ime podnosi deklaracija On je ujedno i podnositelj jamstva za moguć nastanak carinskog duga zbog krađe krijumčarenja i slično.

2.4. Šifre dokumenata u NCTS sustavu

Kao i kod svakog kompjuteriziranog sustava pa tako i u NCTS-u mnoge šifre zamjenjuju se brojčanim kodovima, radi lakšeg manipuliranja podataka u bazi.

Neke od najvažnijih šifra dokumenata u NCTS-u :

Potvrda o usklađenosti	2
Potvrda o kvaliteti	3
Potvrda o kretanju robe A.TR.1	18
Popis kontejnera	235
Paking lista	271
Proforma račun	325
Komercijalni račun	380
Interni tovarni list	703
Glavna teretnica	704
Teretnica	705
Interna teretnica	714
Teretni list CIM (željeznica)	720
Cestovni popis – SMGS	722
Cestovni tovarni list	730
Zračni tovarni list	740
Glavni zračni tovarni list	741
Poštanska otpremnica (poštanski paketi)	750
Isprava za multimodalni/mješoviti prijevoz (opća)	760
Robni manifest	785
Bordereau (specifikacija tovarnog lista)	787
Obrazac otpremnice T	820
Obrazac otpremnice T1	821
Obrazac otpremnice T2	822
Kontrolna isprava T5	823
Obrazac otpremnice T2L	825
Deklaracija za izvoz robe	830
Fitosanitarni certifikat	851
Sanitarni certifikat	852
Veterinarski certifikat	853
Potvrda o podrijetlu	861
Deklaracija o podrijetlu	862
Potvrda o povlaštenom podrijetlu	864
Potvrda o podrijetlu, obrazac GSP	865
Dozvola za uvoz	911
Prijava robe (dolazak)	933
Dozvola u slučaju embarga	941
Obrazac TIF	951
Karnet TIR	952
Potvrda o podrijetlu EUR 1	954
Karnet ATA	955
Ostalo	Zzz

Slika 3 Šifre dokumenata u NCTS-u

Izvor: Interne upute tvrtke SGS Transitnet (17.08.2020.)

3. SLOBODNO KRETANJE ROBE PO TERITORIJU EU

Europska unija kao cjelina svojim osnutkom postavila je mnoštvo pravila i propisa. Jedna od njihovih ideja u carinskom smislu bila je upravo ujedinjenje svih carinskih sustava u njihovim državama članica. Takvom odlukom očekivao se nagli porast transporta svih vrsta dobara, a time i razvitak svih područja gospodarstva (jer je po prvi puta svima omogućeno trgovati i baviti se svim poslovima koje Unija u cjelosti nudi). Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju omogućeno je svim ljudima koristiti pogodnosti Unije, pa tako i prijevoza svih vrsta tereta ovisno o tome radi li se Europskoj robi ili robi iz uvoza.

Roba se može kretati (u carinskom smislu):

- kretanje robe u postupku izvoza (do izlaska iz EU, EU roba s izvoznom deklaracijom),
- provoz,
- kretanje izvan carinskih postupaka (slobodno kretanje EU robe unutar EU).

Općenito se pretpostavlja da sva roba na carinskom području Unije ima carinski status robe Unije, osim ako se utvrdi da roba nije roba Unije.

3.1. Roba Unije

Roba Unije je ona roba koja je u cijelosti dobivena na carinskom području Unije, unesena iz trećih zemalja i puštena u slobodan promet kao i roba proizvedena na carinskom području Unije isključivo iz robe iz prethodne dvije točke

3.2. Roba koja nije roba Unije

Roba koja nije roba Unije je sva roba koja ne pripada u prethodnu kategoriju ili je izgubila svoj status.

Pretpostavka da roba ima carinski status Unije ne primjenjuje se:

- kada je roba unesena na carinsko područje Unije te kada je još uvijek pod nadzorom kako bi se utvrdio njezin carinski status,
- kada je roba u privremenom skladištu,
- kada je roba u bilo kojem posebnom postupku osim postupka unutarnjeg provoza, vanjske proizvodnje i krajnje uporabe.

Robom čiji se carinski status robe Unije ne može dokazati, ako je to potrebno, smatrat će se robom koja nije roba Unije.

Roba Zajednice gubi taj status kada stvarno napusti carinsko područje Zajednice. Izuzetak su slučajevi kada je roba Zajednice u postupku unutarnjeg provoza -T2. Roba Zajednice koja je napustila carinsko područje Zajednice i kasnije se ponovno unosi u carinsko područje EU, smatra se robom koja nema carinski status robe Zajednice prilikom ponovnog unosa u carinsko područje. Kako bi se prilikom ponovnog unosa roba smatrala robom koja ima carinski status robe Zajednice, taj status potrebno je dokazati.

Roba Unije gubi taj status i postaje roba koja nije roba Unije u sljedećim slučajevima:

- ako je iznesena iz carinskog područja Unije, u mjeri u kojoj se ne primjenjuju pravila unutarnjeg provoza,
- ako je stavljena u postupak vanjskog provoza, postupak smještaja ili postupak unutarnje proizvodnje, u mjeri u kojoj carinskog zakonodavstvo to dopušta,
- ako je bila stavljena u postupak krajnje uporabe i naknadno je ustupljena u korist države ili je uništena a ostaju otpaci,
- ako je deklaracija za puštanje robe u slobodni promet poništena nakon puštanja robe.

Ako je nužno pružiti dokaz o carinskom statusu robe Unije, tada je uloga špeditera da odabere jedan od tri načina:

- Račun (oznaka T2L),
- T2,
- T2L.

Oznaka na računu T2L određena je carinskom vrijednošću robe, te se uslijed prekoračenja vrijednosti zahtjeva jedan od druga dva načina dokazivanja statusa robe Unije. Zatim imamo već spomenuti T2 provoz unutar Zajednice (za robu koja se prevozi iz države članice EU u drugu državu članicu EU preko teritorija trećih država, pritom je provozni dokument već uključen u postupak). T2L je dokaz o statusu robe zajednice (nužno je priložiti provozni dokument T1 uz pošiljke koje se prevoze kroz države koje nisu članice EU kao na primjer Srbija, Makedonija,...).³

³ <https://www.rcm.si/hr/Po%C4%8Detna-stranica/ArtMID/1634/ArticleID/135/T2-i-T2L-NON-STOP>

4. PROVOZ ROBE IZ EU U TREĆE ZEMLJE

Poglavlje prve studije slučaja

4.1. Postupak provoza robe od Njemačke do Turske

Postupak započinje u Njemačkoj, gdje firma pod Imenom ZF FRIEDRICHSHAFEN AG izvozi autodijelove za Tursku.

U postupku izvoza radi se izvozna deklaracija koja dokazuje namjeru da će navedena roba u određenoj kilaži i koletaži napustiti Europsku Uniju. Na istom mjestu gdje izvoznik kreira izvoznu deklaraciju, napravi se i CMR po kojem se roba slobodno kreće po teritoriju unije. Uz navedena dva dokumenta prijevozniku se prilažu računi za robu koja je utovarena u njegov kamion, te slobodno kreće u pravcu prema jednom od izlaska iz EU.

Dolaskom na Hrvatsko-Srpsku granicu roba napušta uniju, te se izvozna deklaracija koja je u izvoznom postupku napravljena u Njemačkoj mora razdužiti kako bi se u provoz pustila T2 deklaracija. T2 deklaraciju kreirao je špediter po pratećim dokumentima koji su mu dostavljeni. U RGP Erdut Hrvatska carina dužna je razdužiti izvoznu deklaraciju (kako bi se vodila evidencija o izvezenoj robi), te pustiti u provoz T2 deklaraciju uz prethodno plombiranje. U daljnjim postupcima, prijevoznik na tranzitnim carinarnicama (u ovom slučaju: ulaz u Srbiju Bogojevo, ulaz u Bugarsku – Kalotina, te ulaz u državu odredišta Tursku – Kapikule) predaje kopiju T2 deklaracije, CMR-a i pratećih računa (uz navedenu napomenu da je kamion plombiran, na tranzitnim carinarnicama nema otvaranja kamiona). Dolaskom u odredišnu carinu u Turskoj kamion odlazi na uvozno carinjenje (postupak uvoznog carinjenja radi se po pratećem dokumentu - T2 deklaraciji).

4.2. Kronološki redoslijed unosa podataka u sustav (kamionski provoz):

1. Otvaranje sustava Transitnet u NCTS-u.
2. Odabir klijenta (SAKOPROMET d.o.o.) i registarskih oznaka prijevoznog sredstva u transportu (ZG1097GG/ZG5755HL).
3. Unos zemlje otpreme (Njemačka), polazne carinske ispostave (RGB Erdut).
4. Unos tranzitnih carinskih ispostava (Bogojevo-RS, Kalotina-BG, Kapikule-TR)
5. Unos zemlje završetka (Turska), te odredišne carinske ispostave (Yesilkoy-TR)
6. Mjesto utovara (Passau-DE) / istovara (Istanbul -TR)
7. Zemlje na ruti (Hrvatska,Srbija,Bugarska,Turska)
8. Pošiljatelj (ZF FRIEDRICHSHAFEN AG), Primateelj (MERCEDES BENZ TUERK)
9. Broj pakiranja (26), bruto masa (19117.00 kg), vrijednost stavke robe (65 000 eura)
10. Opis stavke robe (DIJELOVI ZA MOTORNA VOZILA: prednje i straznje pogonske osovine)
11. Prethodni dokument (MRN) – izvozna deklaracija (20DE770332316143E8)
12. Broj CMR-a (BB – Bez broja), broj komercijalnog računa (61586994)

4.3. Primjer provozne T2 deklaracije

PRATEĆA PROVOZNA SIGURNOSNA ISPRAVA	Pošiljatelj / Izvoznik (2) ZF FRIEDRICHSHAFEN AG TITTLINGER STR 28 DE PASSAU		Br. ---		DEKLARACIJA (1) T2		MRN 20HR070599T0097758	
	Primatej (8) MERCEDES BENZ TUERK A.S. MERCEDES CAD 2 TR ISTANBUL		Br.		Ostali IPO (S32) C		Obrasci (3) 001 2 S	
	Datum i vrijeme dolaska u prvo mjesto dolaska na carinsko područje (S12)				Stavke (5) 1		Ukupno paketa (6) 26	
	Šifra načina plaćanja prijevoznih troškova (S29) D		Identitet i nacionalnost prijevoznoga sredstva pri polasku (18) ZG1097GG/ZG5755HL HR		Referentni brojevi (7)		Bruto masa (kg) (35) 19117.000	
	Identitet i nacionalnost aktivnoga prijevoznoga sredstva koje prelazi granicu (21) ZG1097GG/ZG5755HL HR		Vrsta prijevoza na granici (25) Mjesto robe (30) 30		Povratni se primjerak mora poslati carinarnici:		Šifra odredišne zemlje (17) TR	
	Mjesto utovara (S17) DE-PASSAU		Mjesto istovara (S18) TR-ISTANBUL		Druge nezgode tijekom prijevoza		POTVRDA NADLEŽNIH TIJELA (G)	
	Referentni broj prijevoza (S10)		Primatej (sigurnost) (S06) MERCEDES BENZ TUERK A.S. MERCEDES CAD 2 TR ISTANBUL		Šifra zemlje otpreme / izvoza (15) DE		Šifra odredišne zemlje (17) TR	
	Prijevoznik (S07) SAKOPROMET d.o.o. Dubljevička 17 D HR 10000 Zagreb		Br. HR84253303609		Pošiljatelj (sigurnost) (S04) ZF FRIEDRICHSHAFEN AG TITTLINGER STR 28 DE PASSAU		Broj plombe (S28) 1	
	Pretovari (55)		Mjesto i zemlja:		Mjesto i zemlja:		Šifra zemlje (zemalja) preko kojih se odvija provoz (S13) HR/ XS/ BG/ TR	
	OVJERA NADLEŽNIH TIJELA (F)		Identitet i nacionalnost novog prijevoznog sredstva:		Identitet i nacionalnost novog prijevoznog sredstva:		KONTROLA OTPREMNE CARINARNICE (D)	
KTR: ☐ (1) Identitet novog kontejnera:		KTR: ☐ (1) Identitet novog kontejnera:		(1) Upisati 1 ako DA i 0 ako NE		OTPREMNA CARINARNICA (C) HR070599 RGP ERDUT I Ž.KOLODVOR 12.08.2020		
Nove plombe: Broj: Identitet: Potpis: Pečat: ☐ Podaci već evidentirani u sustavu		Nove plombe: Broj: Identitet: Potpis: Pečat: ☐ Podaci već evidentirani u sustavu		Glavni obveznik / Nositelj TIR-a (50) SGS GERMANY Rödingsmarkt 16 DE 20459 Hamburg		Planirane carinarnice provoza (i zemlja) (51) TR220200 RS022128 BG005804		
Jamstvo ne vrijedi za (52) 18DE0000000072260		Šifra 0		Odredišna carinarnica (i zemlja) (53) TR342400 YEŞILKÖY GÜMRÜK MÜDÜRLÜĞÜ		KONTROLA ODREDIŠNE CARINARNICE (I)		
Rezultat: A2 Smatra se zadovoljavajućim		Datum dolaska:		Povratni primjerak poslan dana nakon registracije pod brojem		KONTROLA ODREDIŠNE CARINARNICE (I)		
Stavljene plombe: Identitet: 00713303		Pregled plombi:		Potpis: Pečat:		KONTROLA ODREDIŠNE CARINARNICE (I)		
Rok predaje(datum): 20200821		Napomene:		Potpis: Pečat:		KONTROLA ODREDIŠNE CARINARNICE (I)		

Slika 4 T2 deklaracija

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

POPIS STAVKI PRATEĆE PROVOZNE SIGURNOSNE ISPRAVE				Obrasci (3) 2 / 2	MRN 20HR070599T0097758		
32 Br. stavke	Broj i vrsta paketa, komadi, oznake i brojevi paketa (31/1)			Opis robe (31/2)			
Pošiljatelj / Izvoznik (2)				Primateelj (8)			
Pošiljatelj (sigurnost) (S04)				Primateelj (sigurnost) (S06)			
Predočene isprave / potvrde (44/1)				Skraćena deklaracija / Prethodna isprava (40)			
				Posebne napomene (44/2)			
Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva pri polasku (18)				Jedinstveni referentni broj pošiljke (7)			
Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva koje prelazi granicu (21)				Broj kontejnera (31/3)			Broj piombe (S28)
Mjesto istovara (S18)				Šifra robe (33)			Bruto masa (kg) (35)
UNDG (44/4)	Količina osjetljive robe (31/5)	Šifra osjetljive robe (31/5)	Šif.nač.plać.prijev. troškova (S29)	Deklaracija (1)	15. Š. zem. otp / Izv	Š. zem. odred. (17)	Neto masa (kg) (38)
1	26 PK Pakiranje BEZ OZNAKE			DIJELOVI ZA MOTORNA VOZILA: prednje i straznje pogonske osovine			
730 Cestovni tovari list BB 380 Komercijalni račun 51586994				EU 20DE770332316143E8			
							19117.000
---			---	---	---	---	

Slika 5 T2 deklaracija

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

5. PREGLED POPRATNE DOKUMENTACIJE ZA SVE VRSTE PROVOZA KROZ RH

Pregled popratne dokumentacije zasniva se na prijevoznim ispravama koje su potrebne za prijevoz robe. Radi se o dokumentu odnosno pismenom dokazu koji se izdaje prilikom zaključenja ugovora o prijevozu robe.

Razlikujemo više vrsta teretnih listova, što naravno ovisi o prijevoznom sredstvu s kojim se roba kreće, u daljnjem tekstu će biti objašnjena svaka od vrsta teretnih listova koje se koriste na području Republike Hrvatske.

Svakako je važno napomenuti da je upravo špediter osoba koja ispunjava obrazac teretnog lista, pa se kaže da u kopnenom prijevozu špediter ispostavlja teretni list, dok u pomorskom prijevozu pribavlja isto.

5.1 Dokumenti i konvencije u cestovnom prometu

CMR (Konvencija o međunarodnom prijevozu robe cestom) CESTOVNI TERETNI list

Dolazi od francuskog naziva Contrat de transport international de Marchandises par Route. CMR je priznat odnosno donešen kao važeći dokument 1956. godine u Ženevi, te mu je glavna uloga uređivanje imovinsko-pravnih odnosa između prijevoznika i korisnika prijevoza u međunarodnom prijevozu robe cestom.

Konvencija se primjenjuje na svaki ugovor za prijevoz robe cestom, na vozilima, uz naknadu, kada se mjesto preuzimanja i odredišta, kako je to utvrđeno ugovorom, nalaze u dvjema različitim državama, bez obzira na sjedište i državljanstvo stranaka, dok pritom najmanje jedna od država mora biti potpisnica CMR-a. prema Konvenciji, prijevoznik odgovara za potpun ili djelomičan gubitak robe te za njeno oštećenje od trenutka preuzimanja na prijevoz pa sve do predaje, odnosno preuzimanja, a također odgovara i za svako zakašnjenje (osim ako gubitak, oštećenje ili zakašnjenje nije uzrokovano njegovom nepažnjom ili ako je šteta nastala iz posebnog rizika). CMR je dokument kojeg izdaje prijevoznik i služi kao dokaz da je roba primljena na prijevoz. Izdaje se u tri istovjetna primjerka od kojih jedan ide pošiljatelju, drugi prati robu do primatelja, a treći zadržava prijevoznik (nije nužno da se izdaje u tri primjerka).

Kada prijevoznik preuzima robu, pošiljatelj i prijevoznik potpisuju crvenu, plavu i zelenu kopiju; pošiljatelj zadržava crvenu kopiju.

Ispisani, tj. ispunjeni teretni list mora sadržavati:

- ime i adresu pošiljatelja,
- ime i adresu primatelja,
- ime i adresu prijevoznika,
- mjesto isporuke,
- mjesto i datum preuzimanja pošiljke,
- popratnu dokumentaciju,
- uobičajeni opis robe, vrstu i način pakiranja, a za opasnu robu njeno opće poznato naimenovanje,
- bruto masa robe ili količinu izraženu na drugi način,
- odredbe o plaćanju vozarine i
- uputu pošiljaoca za carinske i druge radnje.

Osim navedenih podataka, u teretni list mogu se unijeti i podaci kao što su: iznos osiguranja, upute pošiljatelja prijevozniku u pogledu osiguranja robe, ugovorni rok prijevoza, naznaku vrijednosti robe, troškove koje preuzima pošiljatelj. Osim navedenog, stranke mogu unijeti u teretni list i druge podatke koje smatraju korisnim.

1 Primjerak za pošiljatelja
Exemplaire du l'expéditeur

1 Pošiljatelj (ime, adresa, zemlja) Expéditeur (nom, adresse, pays)		MEDUNARODNI TOVARNI LIST LETTRE DE VOITURE INTERNATIONALE			BROJ CMR-a		
POŠILJATELJ ROBE ili OVJERA ŽIGOM od POŠILJATELJA ROBE		<p>Na ovaj prijevoz će se primjeniti Konvencija o ugovoru za međunarodni prijevoz robā cestom, bez obzira na bilo koje suprotne propise.</p> <p>Ce transport est soumis, nonobstant toute clause contraire à la Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR).</p>			<p>16 Prijevoznik (ime, adresa, zemlja) Transporteur (nom, adresse, pays)</p> <p>BROJ KAMIONA I PEČAT PRIJEVOZNIKA</p>		
2 Primatelj (ime, adresa, zemlja) Destinataire (nom, adresse, pays)		3 Mjesto isporuke (mjesto, zemlja, datum) Lieu prévu pour la livraison de la marchandise (lieu, pays, date)			17 Ostali prijevoznici (ime, adresa, zemlja) Transporteurs successifs (nom, adresse, pays)		
PRIMATELJ ROBE (ime, adresa, zemlja)		MJESTO ISPORUKE ROBE (mjesto, adresa, zemlja)					
4 Mjesto i datum preuzimanja pošiljke na prijevoz (mjesto, zemlja) Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays)		5 Popratne liste Documents annexés			18 Primjedbe i ograničenja prijevoznika Réserves et observations du transporteur		
MJESTO PREUZIMANJA ROBE (mjesto, adresa, zemlja), DATUM		TIR-ako ima.			PRIMJEDBE I OGRANIČENJA PRIJEVOZNIKA/ npr. nemogućnost prisutnosti prilikom utovara robe, temperaturni režim, roba preuzeta na prijevoz bez vidljive oštećenja		
POPOPIS RAČUNA UZ ROBU							
6 Oznaka i broj Margues et numéros	7 Broj koleta Nombre des colis	8 Vrsta ambalaže Nature de l'emballage	9 Vrsta robe Désignation des marchandises	10 Statistički broj No. statistique	11 Bruto težina, kg Poids brut, kg	12 Zapremnina m ³ Volume m ³	
količina robe (BROJČANO) / KOLETA / TRGOVAČKI NAZIV ROBE				carinski tarifni broj / AKO JE VIDLJIVO IZ RAČUNA/ PAK LIST	KG ukupno		
napomena: u slučaju više pošiljatelja nabrojiti podatke (primjer iznad) za svakog posebno					III u slučaju više stavki >>		
(1. nabrojiti svakog pošiljatelja robe / količina BROJČANO / KOLETA / TRGOVAČKI NAZIV ROBE)					KG		
(2. nabrojiti svakog pošiljatelja robe / količina BROJČANO / KOLETA / TRGOVAČKI NAZIV ROBE)					KG		
(3. nabrojiti svakog pošiljatelja robe / količina BROJČANO / KOLETA / TRGOVAČKI NAZIV ROBE)					KG		
					KG ukupno		
Razred Classe	Broj Chiffre	Slovo Lettre	ADR*				
13 Uputstva pošiljatelja (za carinske i druge radnje) Instructions de l'expéditeur				19 Posebni dogovori Autres conventions particulières			
UPUTSTVA POŠILJATELJA ZA CARINJENJE ROBE/ GRANIČNI CARINSKI URED				AKO IMA / posebni dogovori			
20 Plaća A payer par		Pošiljatelj Expéditeur		Valuta Monnaie		Primatelj Le destinataire	
Prijevoini troškovi Prix de transport							
Sniženje Réductions							
Ostatak Solde							
Dodatak Suppléments							
Ostali troškovi + Frais accessoires							
UKUPNO TOTAL							
14 Odrjedbe o plaćanju vozarine Prescriptions d'affranchissement				15 Poduzeće Remboursement			
☐ Plaća pošiljatelj / Franco							
☐ Plaća primatelj / Non Franco							
21 Ispostavljeno u Etablie à				23			
mjesto izdavanja				dana le DATUM 20			
22				24 Pošiljku preuzeo: Marchandises recues:			
OVJERA ŽIGOM POŠILJATELJA ROBE, u slučaju da nema žig, POŠILJATELJ VELIKIM TISKANIM SLOVIMA I VLASTORUČNI POTPIS ROBE KOJA JE IZDALA CMR-tovarni list				Mjesto Lie: dana le 20			
Potpis i pečat pošiljatelja Signature et timbre de l'expéditeur				MJESTO, DATUM, ŽIG I			
Potpis i pečat prijevoznika Signature et timbre de transporteur				potpis osobe koja je preuzela robu u slučaju da nema žig/ Signature et timbre de l'expéditeur			
				PREZIME I VELIKIM TISKANIM SLOVIMA			

Sa debljim crtama uokvireno dio mora popuniti prijevoznik
Les parties encadrées de lignes grasses doivent être remplies par le transporteur

uključeno u
v compris les

1 - 15

Popunjenost
responsabilité de l'expéditeur

* U slučaju opasne robe, upišite pored eventualne potvrde u zadnjem redu prostora za opis pošiljke i razred, tekući broj, a ako se traži i slovo ADR.
* En cas de marchandises dangereuses indiquer, outre la certification éventuelle, dans la dernière ligne du cadre, la classe, le chiffre et le cas échéant, le lettre, ADR.

Slika 6: CMR – cestovni teretni list

5.2. Dokumenti i konvencije u željezničkom prometu

COTIF (Konvencija o međunarodnom prijevozima željeznicama)

Skraćenica COTIF dolazi od francuskog izraza *Convention relative aux transports internationaux ferroviaires*.

Sastavljena je u Bernu 9. svibnja 1980. godine, a stupila je na snagu 1. svibnja 1985. Protokolom o izmjenama COTIF-a, sastavljenim 3. lipnja 1999. u Vilniusu, struktura Konvencije je izmjenjena, te se onda sastoji od glavnih odredbi same Konvencije i 7 dodataka. Jedan od tih dodataka su Jedinствена pravila vezanim uz Ugovor o međunarodnom željezničkom prijevozu robe (CIM).

CIM (Ugovor o međunarodnom željezničkom prijevozu robe)

Kao i svaka skraćenica tako i CIM dolazi od francuskog izraza *Contrat de transport International ferroviaire des Marchandises*.

Prijevozna isprava u međunarodnom željezničkom prijevozu robe je teretni list za međunarodni promet propisan je spomenutom konvencijom COTIF, dodatkom CIM .

CIM jest dokument kojom željeznica potvrđuje da je primila robu na prijevoz, odnosno isprava kojom se dokazuje postojanje ugovora o prijevozu robe željeznicom. Isto kao i kod teretnice za cestovni promet, ispunjava ga pošiljatelj robe (špediter) koji i odgovara za točnost iznesenih navoda. Ispunjeni teretni list pošiljatelj treba predati skladištaru kod preuzimanja vagona u otpremnom kolodvoru. Nakon provjere ispravnosti obavljenog ukrcaja robe, skladištar zatvara i plombira vagon, te potvrđuje prijam pošiljke na teretnom listu koji vraća pošiljatelju i upućuje ga na blagajnu otpreme radi zaključenja ugovora o prijevozu. Nakon toga blagajnik obračunava i naplaćuje prijevozne troškove, te ovjerava teretni list kolodvorskim žigom s nadnevkom. Duplikat teretnog lista vraća se pošiljatelju, kao dokaz o zaključenom ugovoru o prijevozu. Nakon što je obaviješten o prispjeću pošiljke, primatelj treba na blagajni prispjeća iskupiti prijevozna ispravu tj. CIM teretni list), te preuzeti robu (ukoliko se radi o carinskoj robi, ne može preuzeti robu dok se ne obavi carinjenje).

Uz skicu CIM-a , važno je prikazati kako se određuje broj dokumenta, stoga u skici niže može se vidjeti pojašnjenje broja CIM-a.

☒ Teretni list CIM Frachtblauf CIM		☐ Vagonski list CUV Wagenbrief CUV	
1. Priloga (line ili rucni, adresa - Adressiert Name, Anschrift)		2. Priloga (line ili rucni, adresa - Adressiert Name, Anschrift)	
3. Priloga (line ili rucni, adresa - Adressiert Name, Anschrift, Land)		4. Priloga (line ili rucni, adresa - Adressiert Name, Anschrift, Land)	
11.		12.	
13.		14.	
15.		16.	
17.		18.	
19.		20.	
21.		22.	
23.		24.	
25.		26.	
27.		28.	
29.		30.	
31.		32.	
33.		34.	
35.		36.	
37.		38.	
39.		40.	
41.		42.	
43.		44.	
45.		46.	
47.		48.	
49.		50.	
51.		52.	
53.		54.	
55.		56.	
57.		58.	
59.		60.	
61.		62.	
63.		64.	
65.		66.	
67.		68.	
69.		70.	
71.		72.	
73.		74.	
75.		76.	
77.		78.	
79.		80.	
81.		82.	
83.		84.	
85.		86.	
87.		88.	
89.		90.	
91.		92.	
93.		94.	
95.		96.	
97.		98.	
99.		100.	

Slika 7 CIM – željeznički teretni list

Izvor : [http://www.hzcargo.hr/upload/150a%20-%20Priru%C4%8Dnik%20%20CIM-ovu%20teretnom%20listu%20\(GLV-CIM\).stanje%20od%201.7.2019.\).pdf](http://www.hzcargo.hr/upload/150a%20-%20Priru%C4%8Dnik%20%20CIM-ovu%20teretnom%20listu%20(GLV-CIM).stanje%20od%201.7.2019.).pdf) (22.08.2020.)

BROJ CIM-a (VAGONSKOG LISTA) POJAŠNENJE

Polje 62, broj CIM-a

Slika 8 Pojašnjenje broja Vagonskog lista (CIM-a)

Izvor :Interne upute tvrtke SGS Transitnet (17.08.2020.)

5.3. Dokumenti i konvencije u zračnom prometu

Zrakoplovni teretni list – AWB

Prijevozna isprava u međunarodnom zrakoplovnom prijevozu robe je zrakoplovni teretni list, dolazi od engleskog naziva *Air Waybill* – AWB. Za otpremanje pošiljaka u zrakoplovnom prometu, špediter mora biti registriran kao IATA agent (eng. *International Air Transport Association* – Međunarodno udruženje zrakoplovnih prijevoznika) i mora imati zaključen ugovor sa zrakoplovnim prijevoznikom o obavljanju poslova robnog agenta (eng. *Cargo Agent*).

Ispunjeni teretni list, ovjeren carinskim žigom, špediter treba predati agentu prijevoznika (eng. *Handling Agent*) do određenog roka prije polijetanja zrakoplova. Ovjerom teretnog lista, agent potvrđuje da je roba preuzeta na prijevoz, tj. da je ugovor o prijevozu zaključen. O prispjeću pošiljke u zračnu luku primatelja avizira služba robnog prometa zračne luke. Nakon primitka obavijesti o prispjeću, primatelj treba kod službe robnog prometa iskupiti prijevoznu ispravu – zrakoplovni teretni list i nakon toga može preuzeti robu (osim ako prethodno treba obaviti carinske formalnosti).

Zračni prijevoznici prevoze značajno manje količine robe u tonama u odnosu na ostale vrste prijevoza. Iako zračni prijevoz nudi najkraće vrijeme u tranzitu (osobito na velikim udaljenostima) u odnosu na bilo koju vrstu prijevoza, većina pošiljatelja smatra da je zračni prijevoz za hitne isporuke zbog visokih troškova prijevozne usluge. Međutim, visoke cijene zračnog prijevoza mogu se opravdati sa smanjenjem zaliha i time manjim troškovima skladištenja zbog mogućnosti brze isporuke novih zaliha. Često se koristi za prijevoz proizvoda kao što su: proizvodi visoke vrijednosti, proizvodi sa kratkim rokom valjanosti i u hitnim slučajevima. Veliki se dio zrakoplovnih pošiljaka prevozi intermodalnim prijevozom (cestom i zrakom), ali pošiljke tijekom čitavog prijevoznog puta zadržavaju status zrakoplovne pošiljke, te se za korisnika prijevoza tu formalno ništa ne mijenja. Zračni prijevoznici koriste cestovni prijevoz na kraćim relacijama (primjerice unutar Europe).

406 - AIRPORT OF ORIGIN - 0000 0000 406 - 0000 0000

SHIPPER'S NAME AND ADDRESS 1		SHIPPER'S ACCOUNT NUMBER		NOT NEGOTIABLE AIR WAYBILL (AIR CONSIGNMENT NOTE) 	
CONSIGNEE'S NAME AND ADDRESS 2		CONSIGNEE'S ACCOUNT NUMBER		Copies 1, 2, and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity. It is agreed the goods described herein are accepted in apparent good order and condition (except as noted) for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF (also available at www.aircargo.ups.com). ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER, AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge.	
ISSUING CARRIER'S AGENT NAME AND CITY		AGENT'S IATA CODE		Signature of Consignee or his agent 23	
AIRPORT OF DEPARTURE (ADDRESS OF FIRST CARRIER) AND REQUESTED ROUTING 3		ACCOUNT NO.		ALSO NOTIFY NAME AND ADDRESS (OPTIONAL ACCOUNTING INFORMATION) 24	
ROUTING AND DESTINATION TO BY FIRST CARRIER TO BY TO BY		AIRPORT OF DESTINATION 4		CURRENCY <small>PREPAID</small> <small>WT/VOL</small> <small>OTHER</small> <small>DECLARED VALUE FOR CARRIAGE</small> <small>DECLARED VALUE FOR CUSTOMS</small> 5 6	
HANDLING INFORMATION 7		FOR CARRIER USE ONLY FLIGHT/DATE FLIGHT/DATE		AMOUNT OF INSURANCE	
INSURANCE - If shipper requests insurance in accordance with conditions on reverse hereof, indicate amount to be insured in figures in box marked amount of insurance.		INSURANCE - If shipper requests insurance in accordance with conditions on reverse hereof, indicate amount to be insured in figures in box marked amount of insurance.		INSURANCE - If shipper requests insurance in accordance with conditions on reverse hereof, indicate amount to be insured in figures in box marked amount of insurance.	
The shipper certifies that these commodities, technology or software were exported from the United States in accordance with the Export Administration Regulations. Diversion contrary to U.S. law is prohibited.		NATURE AND QUANTITY OF GOODS (INCL. DIMENSIONS OR VOLUME) 14			
NO. OF PIECES RCP 8		GROSS WEIGHT kg 9		RATE CLASS COMMODITY ITEM NO. 10	
CHARGEABLE WEIGHT 11		RATE / CHARGE 12		TOTAL 13	
PREPAID WEIGHT CHARGE COLLECT		PICKUP CHARGES		OTHER CHARGES	
VALUATION CHARGE		DELIVERY CHARGES			
TAX		SHIPPER'S R.F.C. (AMOUNT TO BE ENTERED BY SHIPPER)			
TOTAL OTHER CHARGES DUE AGENT		TOTAL OTHER CHARGES DUE CARRIER 15		SHIPPER certifies that the particulars on the face hereof are correct and that insofar as any part of the consignment contains dangerous goods, such part is properly described by name and is in proper condition for carriage by air according to applicable Dangerous Goods Regulations.	
TOTAL OTHER CHARGES DUE CARRIER		SIGNATURE OF SHIPPER OR HIS AGENT			
TOTAL PREPAID		EXECUTED ON		SIGNATURE OF ISSUING CARRIER OR ITS AGENT	
TOTAL COLLECT		16 17 18 19 (Date) (Time) at (Place)		406 - 0000 0000	
CURRENCY CONVERSION RATES		TOTAL COLLECT IN DESTINATION CURRENCY		NO. 3 ORIGINAL FOR SHIPPER	
FOR CARRIER'S USE ONLY AT DESTINATION		CHARGES AT DESTINATION		TOTAL COLLECT CHARGES	
ALL COLLECT CHARGES IN DESTINATION CURRENCY					

0287201-ASIA 11/12 RFD

Slika 9 Zrakoplovni teretni list – AWB

Izvor : <https://www.pinterest.com/pin/843228730213132784/> (20.08.2020.)

5.4. Dokumenti i konvencije u vodnom prometu

Brodsko teretnica (*Bill of Lading*) je prijevozna isprava u pomorskom prometu je brodsko teretnica, eng. *Bill of Lading* – B/L. Za razliku od prijevoznih isprava u drugim prometnim granama, brodsko teretnica je vrijednosni papir, što znači da prijenos teretnice na kupca znači i prijenos vlasništva i ostalih prava na robu. Prenosivi su samo originali, pa na svakom primjerku teretnice mora biti navedeno koliko je originala i kopija izdano.

Razlikuju se tri vrste teretnice:

- Teretnica na ime (eng. *Straight Bill of Lading*) glasi na određenu osobu, odnosno, osoba navedena u rubrici “Primatelj” (eng. *Consignee*) je ovlaštena za preuzimanje robe od broдача. To se pravo može cesijom prenijeti na treću osobu.
- Teretnica po naredbi uz naziv primatelja sadrži klauzulu “Po naredbi” (eng. *To Order*), odnosno, glasi po naredbi navedenog primatelja, koji svoje pravo preuzimanja robe može prenijeti na treću osobu. Prijenos prava iz teretnice naziva se indosiranje, a obavlja se tako da ovlaštenik prava na poleđini teretnice stavi naznaku “Po naredbi” i svoj pečat i potpis, a pri tome može navesti osobu na koju se pravo prenosi (puni indosament) ili za naziv osobe ostaviti prazno mjesto (bianco indosament). Teretnica se na ovaj način može prenijeti više puta, odnosno promijeniti više vlasnika.
- Teretnica na donositelja (eng. *To Porter*) ne glasi na određenu osobu, nego je broдар dužan predati robu prvom donositelju (posjedniku) originala teretnice. Ova se teretnica prenosi običnom predajom, iz ruke u ruku.

Izdavanjem teretnice broдар, odnosno njegov agent, potvrđuje da je roba preuzeta na prijevoz i da je ugovor o prijevozu zaključen. Teretnica se može izdati nakon obavljenog ukrcanja robe i naziva se teretnica ukrcano (eng. *Shipped on board*) ili ako broдар preuzima robu prije prispjeća broда (primjerice u lučkom skladištu), nakon obavljenog preuzimanja robe teretnica primljeno za ukrcaj (eng. *Received for shipment*). Ukoliko teretnica ne sadrži primjedbe broдача glede stanja robe i ambalaže (samo vanjski izgled: manjak, oštećenje...), naziva se čista teretnica. Originali teretnice ne putuju zajedno s robom već se dostavljaju primatelju poštom ili preko banke, ovisno o načinu plaćanja robe, dok robu u prijevozu prati kopija teretnice.

Date: _____		BILL OF LADING		Page 1 of _____	
SHIP FROM				Bill of Lading Number: _____ <div style="text-align: center; font-size: 2em; opacity: 0.5;">BAR CODE SPACE</div>	
Name: _____		Address: _____			
City/State/Zip: _____		SID#: _____		CARRIER NAME: _____ Trailer number: _____ Seal number(s): _____ SCAC: _____ Pro number: _____	
Name: _____		Location #: _____			
Address: _____		City/State/Zip: _____		<div style="text-align: center; font-size: 2em; opacity: 0.5;">BAR CODE SPACE</div>	
CID#: _____		FOB: ☐			
THIRD PARTY FREIGHT CHARGES BILL TO:				Freight Charge Terms: (freight charges are prepaid unless marked otherwise) Prepaid _____ Collect _____ 3 rd Party _____ ☐ (check box) Master Bill of Lading: with attached underlying Bills of Lading	
Name: _____		Address: _____			
City/State/Zip: _____		SPECIAL INSTRUCTIONS: _____			
CUSTOMER ORDER INFORMATION					
CUSTOMER ORDER NUMBER	# PKGS	WEIGHT	PALLET/SLIP (CIRCLE ONE)	Y	N
GRAND TOTAL					
CARRIER INFORMATION					
HANDLING UNIT	PACKAGE	WEIGHT	H.M. (X)	COMMODITY DESCRIPTION <small>Commodities requiring special or additional care or attention in handling or stowing must be so marked and packaged as to ensure safe transportation with ordinary care. See Section 2(b) of NMFC Item 300.</small>	LTL ONLY NMFC # CLASS
QTY	TYPE	QTY	TYPE		
RECEIVING STAMP SPACE					
GRAND TOTAL					
Where the rate is dependent on value, shippers are required to state specifically in writing the agreed or declared value of the property as follows: The agreed or declared value of the property is specifically stated by the shipper to be not exceeding _____ per _____.				COD Amount: \$ _____ Fee Terms: Collect: ☐ Prepaid: ☐ Customer check acceptable: ☐	
NOTE Liability Limitation for loss or damage in this shipment may be applicable. See 49 U.S.C. • 14706(c)(1)(A) and (B). RECEIVED, subject to individually determined rates or contracts that have been agreed upon in writing between the carrier and shipper, if applicable, otherwise to the rates, classifications and rules that have been established by the carrier and are available to the shipper, on request, and to all applicable state and federal regulations.					
SHIPPER SIGNATURE / DATE <small>This is to certify that the above named materials are properly classified, packaged, marked and labeled, and are in proper condition for transportation according to the applicable regulations of the DOT.</small>				CARRIER SIGNATURE / PICKUP DATE <small>Carrier acknowledges receipt of packages and required placards. Carrier certifies emergency response information was made available and/or carrier has the DOT emergency response guidebook or equivalent documentation in the vehicle. Property described above is received in good order, except as noted.</small>	
Trailer Loaded: ☐ By Shipper ☐ By Driver		Freight Counted: ☐ By Shipper ☐ By Driver/pallets said to contain ☐ By Driver/Pieces		The carrier shall not make delivery of this shipment without payment of freight and all other lawful charges. _____ Shipper Signature	

Slika 10 Brodska teretnica

Izvor: <https://www.tradefinanceglobal.com/freight-forwarding/bill-of-lading-bl-bol/> (20.08.2020.)

6. PRIMJER PROVOZA ROBE VLAKOM OD TERMINALA DO ODREDIŠTA

6.1. Postupak provoza robe po teritoriju RH

Provoz robe vlakom od carine Služba za RGP luka Rijeka do odredišne carine Ranžirna žel. Stanica Makiš jedan je od kompleksnijh provoza kroz Republiku Hrvatsku upravo zbog multimodalnog transporta robe koja kreće iz Kine i putuje sve do Srbije (koristi se više oblika transporta od Kine do Srbije). U Kini započinje utovar robe u kontejner, zatim se manipulacijskim sredstvom kontejner natovari na brod, te nastavlja put prema Europi. U trenutku kada brod doplovi na Hrvatski teritorij, usluga terminala provodi manipulacijski prekrcaj kontejnera u postupak privremenog smještaja u terminalu gdje brodarski agent koji je nadležan za tu robu dodjeljuje krajnji rok ležanja robe u luci do pokretanja narednog carinskog postupka (uvoz, provoz ili određeni oblik fiskalnog carinjenja). U trenutku kada brodar uruči dokument „bez zapreke“ sva roba pod tim dokumentom može slobodno napustiti terminal. U tom trenutku svu ulogu preuzima špediter – osoba koja je zadužena za transport od pošiljatelja pa sve do primatelja. S obzirom da se u našem primjeru radi o komercijalnoj robi (DIJELOVI I KOMPONENTNE PROIZVODNE LINIJE BBL1 (MOTOR ASSEMBLY LINE WITH MES SYSTEM) nisu potrebni dodatni pregledi. Svakako vrijedi naglasiti da ukoliko se radi o robi nekog prehrambenog, životinjskog ili biljnog podrijetla obavezno je prije bilo kakvog carinskog postupka obaviti fitopatološki, veterinarski ili sanitarni pregled, ovisno o robi koja se nalazi u kontejneru. U trenutku zaprimanja sve potrebne dokumentacije špediter kreira provoznu deklaraciju (slika 11). Kako bi deklaracija bila valjana i carinski ispravna, špediter je morao unjeti sve prethodne i prateće dokumente. Pa tako je pod rubrikom 380 što je oznaka za komercijalni račun naveo sve prateće račune - E20002/3, E20002/5, E20002/4, E20002/6, E20002/7 (slika 13/-17). Nakon komercijalnog računa u rubrici 705 vidljiv je broj brodske teretnice CNSHA0000892571 (slika 18) kreirane pri utovaru robe u Kini. Idući korak u transportu se događa u trenutku kada se kontejneri utovaraju na vagone, gdje se izdaje željeznički teretni list odnosno CIM (78-75562-9-3124-13141-0). Nakon obavljene carinske kontrole, roba se pušta u daljnji tranzit. Nadalje, carinskim obilježjima (plombama) se osigurava istovjetnost robe prije puštanja u tranzit. Carinik ima pravo zadržati broj plombe, ako se odluči provodne papire pregledati bez otvaranja kontejnera odnosno provjere robe. U tom trenutku T1 deklaracija dobiva odgovarajući status u kojemu je evidentirano da je roba puštena u provoz (deklaracija dobiva MRN broj : 20HR060178T0335461). Kao za svaki provoz pa tako

i za gore spomenuti, glavni obveznik je dužan položiti jamstvo, koje mora biti dovoljno za osiguranje carinskog duga koji bi mogao nastati ukoliko pošiljka ne dođe na krajnje odredište tj. Carinsku ispostavu.. Na provoznoj deklaraciji se definira rok u kojem roba mora pristići na odredište odnosno deklaracija mora biti razdužena kako bi se oslobodilo položeno jamstvo, u protivnom će biti pokrenut postupak potrage od strane carine. Na odredišnoj carini carinik provjerava carinska obilježja, razdužuje deklaraciju te se glavnom obvezniku vraća jamstvo koje je položilo na tu robu. U tom trenutku kada je završena T1 deklaracija iz primjera važno je spomenuti da prijevoz robe ne završava kada i deklaracija. Kako bi krajnji kupac bio zadovoljen, koristi se još najmanje jedan oblik transporta, pritom se misli na dostavu robe od željezničkog kolodvora u Beogradu pa sve do „vrata“ krajnjeg primatelja robe.

6.2. Kronološki redoslijed unosa podataka u sustav (provoz vlakom)

1. odabir klijenta (Adria rail d.o.o.),
2. unos zemlje otpreme (Kina), polazne carinske ispostave (SLUŽBA ZA RGP LUKA RIJEKA),
3. unos zemlje završetka (Srbija), odredišne carinske ispostave (CI RANŽIRNA ŽEL.STANICA MAKIŠ),
4. mjesto utovara (Rijeka -HR) / istovara (Beograd -RS),
5. zemlja na ruti (Hrvatska,Srbija),
6. pošiljatelj (BBS AUTOMATION (SUZHOU) CO., LTD), Primateelj (BROSE DOO BEOGRAD),
7. vrsta i broj pakiranja (23 kontejnera), ID kontejnera (BMOU5002224), bruto masa (37908.000 kg), vrijednost stavke robe (3 089 765 eura),
8. deklaracija za privremeni smještaj (60178/2020/447/011324),
9. CIM teretni list (78-75562-9-3124-13141-0),
10. komercijalni račun (E20002/3, E20002/5, E20002/4, E20002/6, E20002/7),
11. teretnica (CNSHA0000892571).

20HR060178T0335461

PRATEČA PROVOZNA SIGURNOSNA ISPRAVA	Pošiljatelj / Izvoznik (2) Br. --- BBS AUTOMATION (SUZHOU) CO., LTD TINGRONG STREET NO. 7-1 CN 215122 SUZHOU		DEKLARACIJA (1) T1 Ostali IPO (S32) D		MRN 20HR060178T0335461	
			Obrasci (3) 001 2		Sig. dekl. (S00) S	
			Stavke (5) 1		Ukupno paketa (6) 23	
					Bruto masa (kg) (35) 37908.000	
	Primatelj (8) Br. BROSE DOO BEOGRAD PANCEVACKI PUT 38A XS 11210 BEOGRAD		Referentni brojevi (7) .			
	Datum i vrijeme dolaska u prvo mjesto dolaska na carinsko područje (S12)		C. Šifra zemlje otpreme / izvoza (15) CN		Šifra odredišne zemlje (17) XS	
	Šifra načina plaćanja prijevoznih troškova (S29) D		Druge nezgode tijekom prijevoza		POTVRDA NADLEŽNIH TIJELA (G)	
	Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva pri polasku (18) PREMA SPECIFIKACIJI HR		Identitet i nacionalnost aktivnog prijevoznog sredstva koje prelazi granicu (21) PREMA SPECIFIKACIJI HR		Detailji i poduzete mjere (56)	
	Vrsta prijevoza na granici (25) Mjesto robe (30) 20		Mjesto utovara (S17) HR		Mjesto istovara (S18) RS	
	Mjesto utovara (S17) HR		Mjesto istovara (S18) RS		Šifra zemlje (zemalja) preko kojih se odvija provoz (S13) HR/ XS	
Referentni broj prijevoza (S10)		Referentni broj prijevoza (S10)				
Primatelj (sigurnost) (S06) Br. BROSE DOO BEOGRAD PANCEVACKI PUT 38A XS 11210 BEOGRAD		Pošiljatelj (sigurnost) (S04) Br. BBS AUTOMATION (SUZHOU) CO., LTD TINGRONG STREET NO. 7-1 CN 215122 SUZHOU				
Prijevoznik (S07) Br. HR29646543120 Adria rail d.o.o. Brajdica 16 HR 51000 Rijeka		Broj plombe (S28) 5				
Pretovari (55)		Pretovari (55)				
Mjesto i zemlja:		Mjesto i zemlja:				
Identitet i nacionalnost novog prijevoznog sredstva:		Identitet i nacionalnost novog prijevoznog sredstva:				
KTR: ☐ (1) Identitet novog kontejnera:		KTR: ☐ (1) Identitet novog kontejnera:				
(1) Upisati 1 ako DA i 0 ako NE		(1) Upisati 1 ako DA i 0 ako NE				
OVJERA NADLEŽNIH TIJELA (F)		OVJERA NADLEŽNIH TIJELA (F)				
Nove plombe: Broj: Identitet: Potpis: Pečat: ☐ Podaci već evidentirani u sustavu		Nove plombe: Broj: Identitet: Potpis: Pečat: ☐ Podaci već evidentirani u sustavu				
Planirane carinarnice provoza (i zemlja) (51)		Planirane carinarnice provoza (i zemlja) (51)				
Glavni obveznik / Nositelj TIR-a (50) Br. DE3331326		OTPREMNA CARINARNICA (C) HR060178 SLUŽBA ZA RGP LUKA RIJEKA 28.08.2020				
SGS GERMANY Rödingsmarkt 16 DE 20459 Hamburg						
RS021083						
Jamstvo ne vrijedi za (52) 18DE0000000072260		Šifra 0		Odredišna carinarnica (i zemlja) (53) RS011096 CI RANŽIRNA ŽEL.STANICA MAKIŠ-		
KONTROLA OTPREMNE CARINARNICE (D) Rezultat: A2 Smatra se zadovoljavajućim Stavljene plombe: Identitet: PREMA POPISU Rok predaje(datum): 20200910		KONTROLA ODREDIŠNE CARINARNICE (I) Datum dolaska: Pregled plombi: Napomene:		Povratni primjerak poslan dana nakon registracije pod brojem Potpis: Pečat:		
Broj: 5						

Slika 11 T1 deklaracija

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

POPIS STAVKI PRATEĆE PROVOZNE SIGURNOSNE ISPRAVE				Obrazi (3) 2 / 2		MRN 20HR060178T0335461	
32 Br. stavke		Broj i vrsta paketa, komadi, oznake i brojevi paketa (31/1)		Opis robe (31/2)			
Pošiljatelj / Izvoznik (2)				Primateelj (8)			
Pošiljatelj (sigurnost) (S04)				Primateelj (sigurnost) (S06)			
Predočene isprave / potvrde (44/1)				Skrraćena deklaracija / Prethodna isprava (40)			
				Posebne napomene (44/2)			
Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva pri polasku (18)				Jedinstveni referentni broj pošiljke (7)			
Identitet i nacionalnost prijevoznog sredstva koje prelazi granicu (21)				Broj kontejnera (31/3)		Broj plombe (S28)	
Mjesto istovara (S18)				Šifra robe (33)		Bruto masa (kg) (35)	
UNDG (44/4)	Količina osjetljive robe (31/5)	Šifra osjetljive robe (31/5)	Šif. nač. plać. prijev. troškova (S29)	Deklaracija (1)	15. Š. zem. otp / izv	Š. zem. odred. (17)	Neto masa (kg) (38)
1	23 PK Pakiranje BEZ OZNAKE			DJELOVI I KOMPONENTNE PROIZVODNE LINIJE BBL1 (MOTOR ASSEMBLY LINE WITH MES SYSTEM)			
380 Komercijalni račun E20002/3, E20002/5, E20002/4 380 Komercijalni račun E20002/6, E20002/7 705 Teretnica CNSHA0000892571 720 Teretni list CIM (željeznica) 78-75562-9-3124-13141-0				337 60178/2020/447/011324			
				BMOU5002224 FDCU0253842 EGHU9833042 BMOU5436724 EITU1726542		5	
				---		37908.000	

Slika 12 TI deklaracija

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd.
No. 7-1, Tingrong Street,
Suzhou, 215122, China
Phone: +86 512 8777 0968
Fax: +86 512 8777 0978
www.bbsautomation.cn
info.suzhou@bbsautomation.com

SHIPPING INVOICE

Shipper: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. No. 7-1, Tingrong Street, Suzhou, 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-87770968 Fax: (86) 0512-87770978 www.bbsautomation.cn info.suzhou@bbsautomation.com		Consignee: Brose doo Beograd - Palilula Pančevački put br. 38A 11210 Beograd, SERBIA Tax Identical Number: 11604649 Unique number: 21509213		
Invoice No: E20002/3		Date: 14/07/2020		
Item	Material Order qty. Unit	Description	Price per unit	Net Value
00010	1 container including 6 wood boxes	Partial shipment of Motor assembly line with MES System and Auto Loading Rotor Project number S-D-268-1-1010 Change Note 1 for BBL1 Assembly line 475 and Change Note for additional efforts for relocation of 475 Position 1.1 Container number 40HC1 Box number: Box 02, Box 05, Box 07, Box03, Box22 and Box24	703.572.98EUR	703.572.98 EUR
HTS Code 8479 8997 90 for the complete line (assembly line in single parts) Delivery terms: DAP Belgrade				
Banking info: Beneficiary: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. Bank: BANK OF CHINA, SUZHOU INDUSTRIAL PARK SUB-BR CNY Account No: 481958193334 EUR Account No: 458558234278 USD Account No: 471558231213 Swift No: BKCHCN8J95B Add: No 7-1, Tingrong Street Suzhou 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-8777 0968 Fax: (86) 0512-8777 0978				

Slika 13 Račun 1

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd.
No. 7-1, Tingrong Street,
Suzhou, 215122, China
Phone: +86 512 8777 0968
Fax: +86 512 8777 0978
www.bbsautomation.cn
info.suzhou@bbsautomation.com

SHIPPING INVOICE

Shipper: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. No. 7-1, Tingrong Street, Suzhou, 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-87770968 Fax: (86) 0512-87770978 www.bbsautomation.cn info.suzhou@bbsautomation.com		Consignee: Brose doo Beograd - Palilula Pančevački put br. 38A 11210 Belgrade, SERBIA Tax Identical Number: 11604649 Unique number: 21509213		
Invoice No: E20002/5		Date: 14/07/2020		
Item	Material Order qty. Unit	Description	Price per unit	Net Value
00010	1 container including 4 wood boxes	Partial shipment of BBL1 Motor Assembly line 475 Project number S-D-268-I-3090 Container number :40HC3 Box number: Box 12, Box 20, Box01 and Box 09	505,250 EUR	505,250 EUR
HTS Code 8479 8997 90 for the complete line (assembly line in single parts) Delivery terms: DAP Belgrade				
Banking info: Beneficiary: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. Bank: BANK OF CHINA, SUZHOU INDUSTRIAL PARK SUB-BR CNY Account No: 481958193334 EUR Account No: 458558234278 USD Account No: 471558231213 Swift No: BKCHCNBJ95B Add: No 7-1, Tingrong Street Suzhou 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-8777 0968 Fax: (86) 0512-8777 0978				

Slika 14 Račun 2

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd.
No. 7-1, Tingrong Street,
Suzhou, 215122, China
Phone: +86 512 8777 0968
Fax: +86 512 8777 0978
www.bbsautomation.cn
info.suzhou@bbsautomation.com

SHIPPING INVOICE

Shipper: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. No. 7-1, Tingrong Street, Suzhou, 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-87770968 Fax: (86) 0512-87770978 www.bbsautomation.cn info.suzhou@bbsautomation.com		Consignee: Brose doo Beograd - Palilula Pančevački put br. 38A 11210 Belgrade, SERBIA Tax Identical Number: 11604649 Unique number: 21509213		
Invoice No: E20002/4		Date: 14/07/2020		
Item	Material Order qty. Unit	Description	Price per unit	Net Value
00010	1 container including 3 wood boxes	Partial shipment of BBL1 Motor Assembly line 475 Project number S-D-268-I-3090 Container number :40HC2 Box number: Box 08, Box 06 and Box 04	550,250 EUR	550,250 EUR
HTS Code 8479 8997 90 for the complete line (assembly line in single parts) Delivery terms: DAP Belgrade				
Banking info: Beneficiary: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. Bank: BANK OF CHINA, SUZHOU INDUSTRIAL PARK SUB-BR CNY Account No: 481958193334 EUR Account No: 458558234278 USD Account No: 471558231213 Swift No: BKCHCNBJ95B Add: No 7-1, Tingrong Street Suzhou 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-8777 0968 Fax: (86) 0512-8777 0978				

Slika 15 Račun

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd.
 No. 7-1, Tingrong Street,
 Suzhou, 215122, China
 Phone: +86 512 8777 0968
 Fax: +86 512 8777 0978
 www.bbsautomation.cn
 info.suzhou@bbsautomation.com

SHIPPING INVOICE

Shipper: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. No. 7-1, Tingrong Street, Suzhou, 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-87770968 Fax: (86) 0512-87770978 www.bbsautomation.cn info.suzhou@bbsautomation.com		Consignee: Brose doo Beograd - Palilula Pančevački put br. 38A 11210 Belgrade, SERBIA Tax Identical Number: 11604649 Unique number: 21509213		
Invoice No: E20002/6		Date: 14/07/2020		
Item	Material Order qty. Unit	Description	Price per unit	Net Value
00010	1 container including 4 wood boxes	Partial shipment of BBL1 Motor Assembly line 475 Project number S-D-268-I-3090 Container number :40HC4 Box number: Box 27, Box 15, Box10 and Box 17	670,000 EUR	670,000 EUR
HTS Code 8479 8997 90 for the complete line (assembly line in single parts) Delivery terms: DAP Belgrade Banking Info: Beneficiary: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. Bank: BANK OF CHINA, SUZHOU INDUSTRIAL PARK SUB-BR CNY Account No: 481958193334 EUR Account No: 458558234278 USD Account No: 471558231213 Swift No: BKCHCNBJ958 Add: No 7-1, Tingrong Street Suzhou 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-8777 0968 Fax: (86) 0512-8777 0978				

Slika 16 Račun

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd.
 No. 7-1, Tingrong Street,
 Suzhou, 215122, China
 Phone: +86 512 8777 0968
 Fax: +86 512 8777 0978
 www.bbsautomation.cn
 info.suzhou@bbsautomation.com

SHIPPING INVOICE

Shipper: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. No. 7-1, Tingrong Street, Suzhou, 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-87770968 Fax: (86) 0512-87770978 www.bbsautomation.cn info.suzhou@bbsautomation.com		Consignee: Brose doo Beograd - Palilula Pančevački put br. 38A 11210 Belgrade, SERBIA Tax Identical Number: 11604649 Unique number: 21509213		
Invoice No: E20002/7		Date: 14/07/2020		
Item	Material Order qty. Unit	Description	Price per unit	Net Value
00010	1 container including 6 wood boxes	Partial shipment of BBL1 Motor Assembly line 475 Project number S-D-268-I-3090 Container number :40HC5 Box number: Box 19, Box 11, Box29, Box 30, Box16 and Box23	660,692 EUR	660,692 EUR
HTS Code 8479 8997 90 for the complete line (assembly line in single parts) Delivery terms: DAP Belgrade Banking Info: Beneficiary: BBS Automation (Suzhou) Co., Ltd. Bank: BANK OF CHINA, SUZHOU INDUSTRIAL PARK SUB-BR CNY Account No: 481958193334 EUR Account No: 458558234278 USD Account No: 471558231213 Swift No: BKCHCNBJ958 Add: No 7-1, Tingrong Street Suzhou 215122, Jiangsu Province, China Tel: (86) 0512-8777 0968 Fax: (86) 0512-8777 0978				

Slika 17 Račun

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

(1) Shipper/Exporter BBS AUTOMATION (SUZHOU) CO., LTD NO. 7-1 TINGRONG STREET SUZHOU 32 215600 CHINA		(4) B/L No. CNSHA0000892571	
(2) Consignee BROSE D.O.O BEOGRAD - PALILULA PANCEVACKI PUT BR. 38A 11210 BEOGRAD, SERBIEN		(5) Reference Nos.: 15690057940613 / SHAOE200088312	
(3) Notify Party BROSE D.O.O BEOGRAD - PALILULA PANCEVACKI PUT BR. 38A 11210 BEOGRAD, SERBIEN		(6) SCHENKER CHINA LTD. 07/F RAFFLES CITY NO. 268 XI ZHANG ZHONG ROAD SHANGHAI USCI91310000717853035C 31 200001 CHINA	
(8) Vessel/Voyage (see clause 16.1 of the Bill of Lading terms) APL CALIFORNIA / OBE71WIMA		(7) For Delivery of Goods apply to: SCHENKER D.O.O. DOSITEJEVA BB 22310 SIMANOVCII SERBIA	
(9) Port of Loading SHANGHAI	(10) Port of Discharge RIJEKA	(11) Place of Receipt (Applicable only when document used as Combined Transport B/L) SUZHOU	
(12) Final Destination (Applicable only when document used as Combined Transport B/L) RIJEKA			
BELOW PARTICULARS FURNISHED BY SHIPPER - CARRIER NOT RESPONSIBLE - FOR MERCHANTS USE ONLY AND NOT PART OF THE BILL OF LADING CONTRACT			
(13) Kind of packages; description of goods; marks and Numbers; Container No./Seal No. TCLU6022176 1 40 FR		(14) Gross Weight SLAC = 4 PACKAGES 5205.000 KGS	(15) Measurement 42.160 CBM
N/M SHIPPER'S LOAD COUNT AND SEAL		MOTOR ASSEMBLY LINE WITH MES SYSTEM AND AUTO LOADING ROTOR PROJECT	
EITU0409944 SEAL: EMCGKF8030 1 20 DC		SLAC = 3 PACKAGES 1571.000 KGS	52.800 CBM
FDCU0253842 SEAL: EMCJYW6990 1 40HQ HC		SLAC = 6 PACKAGES 7967.000 KGS	52.800 CBM
ON BOARD SCHENKER CHINA LTD. SUZHOU BRANCH 2020-07-22			
FREIGHT PREPAID			
Above particulars as declared by Shipper, but without responsibility of or representation by the Carrier (see clause 8).			
(16) Carrier's Receipt (see clauses 1 and 8) Total number of containers or packages received by Carrier: 7			
(17) Freight and Charges	(18) Prepaid	(19) Collect	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: auto;"> B/L SURRENDERED SCHENKER CHINA LTD. SUZHOU BRANCH ACCEPT TIME: 2020-07-22 </div>		RECEIVED by the Carrier in external apparent good order and condition unless otherwise stated the number of containers, packages or units of cargo as indicated on the front and reverse of this Bill of Lading and the weight, measure, quantity, marks, condition, contents and value of the goods considered unknown by the Carrier. In witness whereof the number of original Bills of Lading stated on this side have been signed and wherever one original Bill of Lading has been surrendered any others shall be void.	
		提單專用章 (i)	
		(20) Declared Cargo Value (see clause 7.3) NO VALUE DECLARED	(21) Number of Original Bills of Lading 3/THREE
(22) Place and Date of Issue of B/L: SHANGHAI 22-JUL-2020			
(23) Signed and issued as agents for SCHENKER Ocean as Carrier by: SCHENKER CHINA LTD.			

Slika 18 Brodska teretnica

Izvor: Interni program tvrtke SGS TransitNet

7. ZAKLJUČAK

Ovim radom težilo se prenijeti informaciju kako i na koji način se organizira provoz robe preko teritorija RH. Uz činjenicu da sav prijevoz preko teritorija RH netko treba organizirati, jasno je da se špedicija kao djelatnost prepliće sa organizacijom provoza te kreiranjem dokumentacije za isti. Preciziran odnosno specifičan primjer rada predodređen je osobnom profesijom, koja je u jednoj od špediterskih grana (provoz). Špediteri su stručnjaci u cestovnom prijevozu robe i njihova uloga postaje sve veća i sve značajnija. Glavni zadatak koji je postavljen pred špeditera je omogućiti prijevozne kapacitete klijentu uz što manje troškove. Opseg djelatnosti kojima se špediter bavi i za što je odgovoran svakim danom raste i mogućnost za praćenjem i obavljanjem svih potrebnih aktivnosti i poslova u vezi s tim se smanjuje. Iz tog razloga danas sve više susrećemo korespondente, odnosno međušpeditere i podšpeditere. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju velika je uloga pripala špediterima na rubnim granicama EU sa trećim zemljama. U ovome radu bitno je dati do znanja da su suvremena špedicija kao lokalni privatnici izgubili svoja radna mjesta na graničnim prijelazima, zbog preuzetog posla od strane velikih logističkih tvrtki odnosno operatera, koji s jednog mjesta pokrivaju gotovo cijelu Europu. Odnosno dolazi do otvaranja tržišta prema Europi i samo financijski i tržišno stabilne tvrtke nastavljaju biti konkurentne na globalnom europskom tržištu. Nadalje, važno je spomenuti razliku između robe s podrijetlom iz EU i robe koja to nije (iz razloga što se provozni postupak razlikuje). Slobodno kretanje robe po teritoriju Unije izuzetno je bitno za sve države članice iz razloga što je olakšano poslovanje u svim gospodarskim granama. Poznata je činjenica da je država Turska jedna od najvećih izvoznika (u kamionskom prijevozu) dobara iz Europske unije, upravo iz tog razloga objašnjen je primjer prijevoza robe na toj ruti. Kao u i svakom poslu, pa tako i u špediciji najbitniji je pismeni dokaz o obavljenom poslu odnosno dokumentacija. Zbog različitih vrsta prijevoza unutar RH navedene su sve vrste popratnih dokumenata koje se koriste, odnosno koje su prihvaćene kao valjane od strane svih europskih normi i zakona. Primjer multimodalnog transporta je zbog svoje raširenosti i velikog broja dokumenata, jedan od najkompliciranijih vrsta provoza. Iz tog razloga, navedeni primjer prihvaćen je kao izazov, s obzirom da je provoz na teritoriju RH samo jedan mali dio u prijevozu robe prekooceanskih trasa.

Popis literature

- 1) https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure//Uputa_6.16_provot_Uni_je_i_zajednicki_provoz.pdf
- 2) Europska komisija: Priručnik o provožu, Bruxelles, 27. travnja 2016
- 3) <https://www.prometna-zona.com/ata-karnet/> (21.08.2020.)
- 4) Interne upute tvrtke SGS Transitnet (17.08.2020.)
- 5) <https://www.rcm.si/hr/Po%C4%8Detna-stranica/ArtMID/1634/ArticleID/135/T2-i-T2L-NON-STOP>
- 6) Interni program tvrtke SGS TransitNet
- 7) <https://simunicprometweb.wordpress.com/2015/06/18/primjer-popunjavanja-cmr-a-tovarnog-lista/> (20.08.2020.)
- 8) [http://www.hzcargo.hr/upload/150a%20-%20Priru%C4%8Dnik%20o%20CIM-ovu%20teretnom%20listu%20\(GLV-CIM\),\(stanje%20od%201.7.2019.\).pdf](http://www.hzcargo.hr/upload/150a%20-%20Priru%C4%8Dnik%20o%20CIM-ovu%20teretnom%20listu%20(GLV-CIM),(stanje%20od%201.7.2019.).pdf) (22.08.2020.)
- 9) <https://www.pinterest.com/pin/843228730213132784/> (20.08.2020.)
- 10) <https://www.tradefinanceglobal.com/freight-forwarding/bill-of-lading-bl-bol/> (20.08.2020.)
- 11) <https://www.zagrebsped.hr/usluge/carinsko-posredovanje/provozni-postupak/> (15.08.2020.)

Popis slika

Slika 1 ATA KARNET.....	5
Slika 2 TIR KARNET obrazac	6
Slika 3 Šifre dokumenata u NCTS-u	9
Slika 4 T2 deklaracija	14
Slika 5 T2 deklaracija.....	15
Slika 6: CMR – cestovni teretni list.....	18
Slika 7 CIM – željeznički teretni list	20
Slika 8 Pojašnjenje broja Vagonskog lista (CIM-a).....	21
Slika 9 Zrakoplovni teretni list – AWB	23
Slika 10 Brodska teretnica.....	25
Slika 11 T1 deklaracija	29
Slika 12 T1 deklaracija	30
Slika 13 Račun.....	30
Slika 14 Račun.....	31
Slika 15 Račun.....	31
Slika 16 Račun.....	32
Slika 17 Račun.....	32
Slika 18 Brodska teretnica.....	33

